

Sygn. akt V U 833/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2013 roku w Słupsku

odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 30 kwietnia 2013 roku znak (...)

w sprawie **J. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. C. prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku numer 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 26 kwietnia 2013 roku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. C. wniósł odwołanie od decyzji z dnia 30 kwietnia 2013 roku, znak: (...) domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury. Zdaniem ubezpieczonego spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach.

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że nie uwzględnił ubezpieczonemu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia:

- od 30 grudnia 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w C., ponieważ istnieją rozbieżności w zajmowanych stanowiskach albowiem w świadectwie pracy z dnia 30 listopada 1999 roku zakład pracy wskazał, że ubezpieczony wykonywał pracę maszynistów kotłów, natomiast w zaświadczeniu Rp-7 z dnia 18 września 2003 roku wskazano stanowisko stolarza maszynowego. Nadto, zakład pracy wystawiając świadectwo pracy nie podał odpowiednich przepisów resortowych.

Podnosząc powyższe argumenty Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wskazał, że J. C. nie udokumentował piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych i tym samym nie nabył prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. C., urodzony (...), lat 60, złożył w dniu 29 marca 2012 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował niekwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący 28 lat i 14 dni.

Ubezpieczony nie należy do OFE.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia

- od 30 grudnia 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w C., ponieważ istnieją rozbieżności w zajmowanych stanowiskach albowiem w świadectwie pracy z dnia 30 listopada 1999 roku zakład pracy wskazał, że ubezpieczony wykonywał pracę maszynistów kotłów, natomiast w zaświadczeniu Rp-7 z dnia 18 września 2003 roku wskazano stanowisko stolarza maszynowego. Nadto, zakład pracy wystawiając świadectwo pracy nie podał odpowiednich przepisów resortowych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 kwietnia 2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: **akta emerytalne:** wniosek k. 1 – 2, kwestionariusz k. 3, zaskarżona decyzja k.15, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r.k.16

Ubezpieczony J. C. od 30 grudnia 1976 roku do 30 listopada 1999 roku był zatrudniony w Zakładach (...) w C. na stanowisku maszynista kotłowy. W wykazanym Rp 7 z dnia 18 września mylnie wpisano stanowisko pracy ubezpieczonego, poprzez wpisanie, „ stolarz maszynowy” zamiast „ maszynista kotłowy”

Ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia był zatrudniony na stanowisku maszynisty kotłowego.

Dowód: akta sprawy: pismo z dnia 13.06.2013 r. k 13, kopie angaży k.14 – 22, akta ZUS: świadectwo pracy k.6, świadectwo pracy w warunkach szczególnych k.8

Praca ubezpieczonego – maszynisty kotłowego – od 30 grudnia 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku (22 lata, 1 dzień) w Zakładach (...) w C. była pracą w warunkach szczególnych. Ubezpieczony palił koksem, węglem, węglem brunatnym i drzewnym w parowych kotłach centralnego ogrzewania typu przemysłowego. Praca nie była zautomatyzowana. Ubezpieczony pracował przez cały rok, w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku po doliczeniu spornego okresu pracy posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: akta sprawy: pismo z dnia 13.06.2013 r. k 13, kopie angaży k.14 – 22, akta ZUS: świadectwo pracy k.6, świadectwo pracy w warunkach szczególnych k.8

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. C. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony J. C. ma ukończone 60 lat, nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Oznacza to, iż jedyną przesłanką którą musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie, było ustalenie, że legitymuje się 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu uwzględnienia okresu od 30 grudnia 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w C., ponieważ istnieją rozbieżności w zajmowanych stanowiskach albowiem w świadectwie pracy z dnia 30 listopada 1999 roku zakład pracy wskazał, że ubezpieczony wykonywał pracę maszynistów kotłowych, natomiast w zaświadczeniu Rp-7 z dnia 18 września 2003 roku wskazano stanowisko stolarza maszynowego. Nadto, zakład pracy wystawiając świadectwo pracy nie podał odpowiednich przepisów resortowych.

Zważyć należy, że Sąd Najwyższy w wyroku z 28 XI 1997 roku, wydanym w sprawie II UKN 362/97 wyraził pogląd, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być dowodzone wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi

środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w dziale XIV w pkt 1 wymienia prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego.

W tych okolicznościach rzeczą Sądu było zatem ustalenie, czy w okresie od 30 grudnia 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku czynności wykonywane przez ubezpieczonego mogą być związane z pracą w warunkach szczególnych.

Podnoszona przez ubezpieczonego okoliczność, że stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę w warunkach szczególnych w spornym okresie, znalazła potwierdzenie w treści przedłożonego w toku postępowania przed organem rentowym świadectwa pracy z dnia 30.11.1999 r., (k.8 akt emerytalnych) w którym stwierdzono, iż ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę maszynisty kotłowego - prace niezautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych i wodnych, zgodnie z wykazem A, działem XIV, poz.1.

Nadto, jak wynika z pisma z dnia 13.06.2013 rozbieżność pomiędzy w/w świadectwem pracy a Rp-7 z dnia 18 września 2003 roku w określeniu stanowiska pracy ubezpieczonego wynikała z omyłki pisarskiej.

Odnośnie zarzutów dotyczących nie powołania przepisów branżowych należy wskazać, iż w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego zaakcentowano, że wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno – porządkujący.

Odnośnie waloru prawnego wykazów stanowisk ustalanych na podstawie delegacji zawartej w §1 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 43) wypowiedział się wprost Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 2004 roku, sygn. II UK 79/2004, w którego uzasadnieniu wskazał, że regulacja wydana na podstawie przedmiotowego przepisu nie jest prawem materialnym mogącym być podstawą skargi kasacyjnej. Wynika to stąd, że nie mieści się ona w kategorii źródeł powszechnie obowiązującego prawa wymienionych w art. 87 Konstytucji, do których zalicza się Konstytucję, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Unormowanie to zostało bowiem zawarte w zarządzeniu ministra, tj. szczególnym źródle prawa o charakterze wewnętrznym, które zgodnie z art. 93 ust. 2 Konstytucji, może być adresowane wyłącznie do podmiotów podległych organowi, który je wydał. Akty tego rodzaju nie mogą kształtować sytuacji prawnej podmiotu spoza układu organizacyjnego podległego organowi wydającemu dany akt, ani stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów (zob. powołany wyżej wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 10 czerwca 2003 r. i tam cyt. orzeczenia; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 lipca 2000 r. I SA 415/2000; wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2004 r. II UK 337/2003 OSNP 2004/22 poz. 392).

Nie było zatem zasadne zakwestionowanie świadectwa pracy ze względu na niesprecyzowanie przepisów branżowych, a skutek w postaci nie zaliczenia tego okresu do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w ocenie Sądu Okręgowego nie znajduje uzasadnienia, a stanowi nazbyt formalistyczne podejście organu rentowego. Podkreślić należy, że pracodawca ubezpieczonego nie miał wątpliwości co do charakteru pracy wykonywanej przez

ubezpieczonego, zaś treść dokumentów z akt osobowych przeczy temu aby ubezpieczony w spornym okresie pracował jako stolarz maszynowy.

Konkludując, w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, że praca ubezpieczonego w okresie od 30 grudnia 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku w Zakładach (...) w C. to praca w warunkach szczególnych, o której mowa w dziale XIV pkt 1 tj. prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego.

Zatem na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, albowiem jeżeli doliczymy okres pracy w wyżej wymienionym zakładzie w łącznym wymiarze (22 lata, 1 dzień) oznacza, to iż ubezpieczony udowodnił posiadanie 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy z uwagi na to, że J. C. spełnił wszystkie warunki konieczne do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 32 ust. 2 i 4 tej ustawy i w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. C. prawo do emerytury od dnia 26 kwietnia 2013 roku, czyli od ukończenia 60 lat o czym orzekł jak sentencji.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust.1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznając, że dopiero postępowanie sądowe pozwoliły na ustalenie, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych wobec tego przesądziły ostatecznie o zasadności wniosku.

Mając powyższe na względzie Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury.